

POVEZANOST APNENIKA IZ PEČOVNIKA S TOVARNO DUŠIKA RUŠE (TDR)

Lev Kodre, Anej Firšt, Lenart Kač
OŠ Frana Kranjca, Celje

„Novi proizvodi in nizke cene so naš ponos“

TVORNICA DUŠIKA RUŠE

Naročila naslovite na naslov:

TVORNICA DUŠIKA RUŠE, RUŠE PRI MARIBORU

Telefon: Maribor 22-48; brzojavi: AZOT MARIBOR

PROIZVAJA

karbid
apneni dušik
nitrofoskal
amonijak
amonijačno vodico
amonsulfat
kisik
dissous-plin
ogljikovo kislino
žveplasto kislino
ferokrom
feromangan
suhi led
stisnjeni zrak

KROMOV

čistilni prašek

žgano apno

iz Apnenika Celje-Zagreb

Viri

Lanska raziskovalna naloga o apnenici "Apnenik v Pečovniku pri Celju

"Luknja" v dokumentaciji v ZAC, ker je Apnenik 30 let spadal pod TDR (1921-1952)

"Krpanje luknje" z viri iz PAM in knjigo Vili Rezmána "100 let TDR"

23 arhivskih škatel v PAM - Iskanje "igle v kopici sena"

Časopisni članki o Apneniku iz Celjskih časopisov (dLib)

TDR leta 1921 kupi Apnenik

Meja Avstrijo - Kraljevino SHS - težave pri dobavi koksa in apna

Koks iz Anglije in pariške plinarne

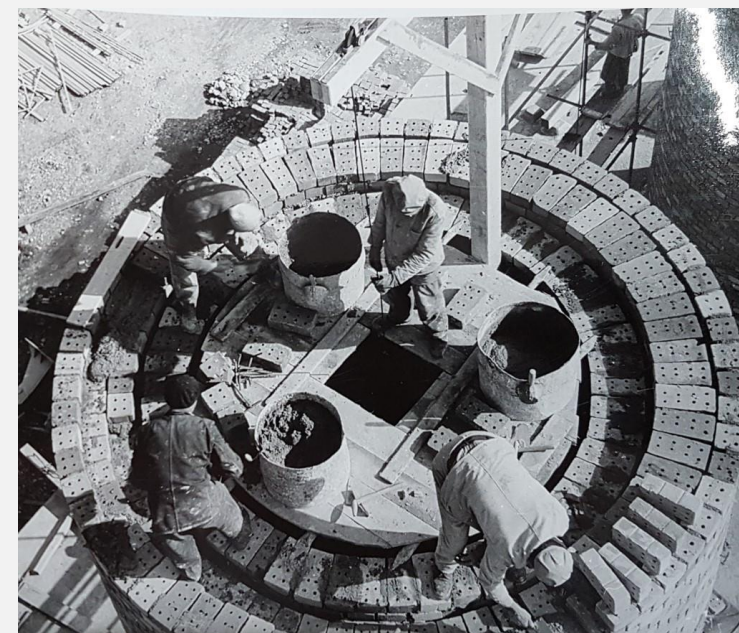
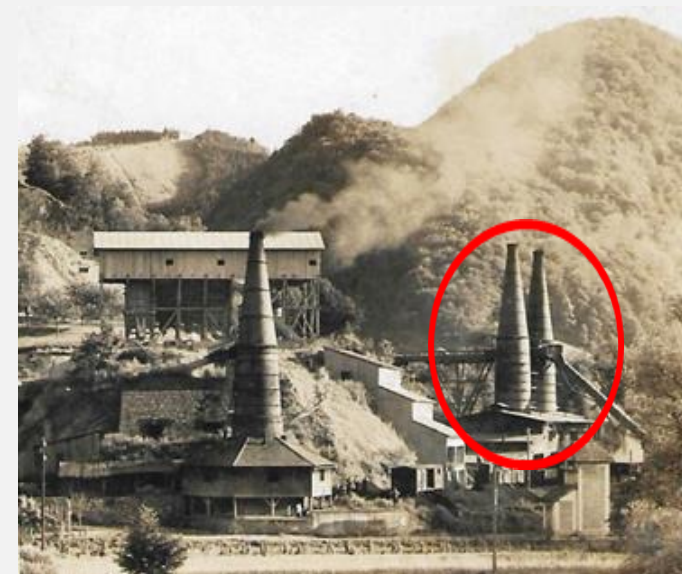
Apno dobavlja iz slovenskih apnenic

TDR leta 1921 od Antona Zajška kupi apnenico v Pečovniku pri Celju

TDR obstoječi poljski peči doda dve novi jaškovi peči

Leta 1928 TDR kupi še kamnolom 1,5 km višje v dolini - kvaliteten apnenec

Kamnolom in apnenico poveže z žičnico

"Od kamna do apna"- pridobivanje žganega apna.

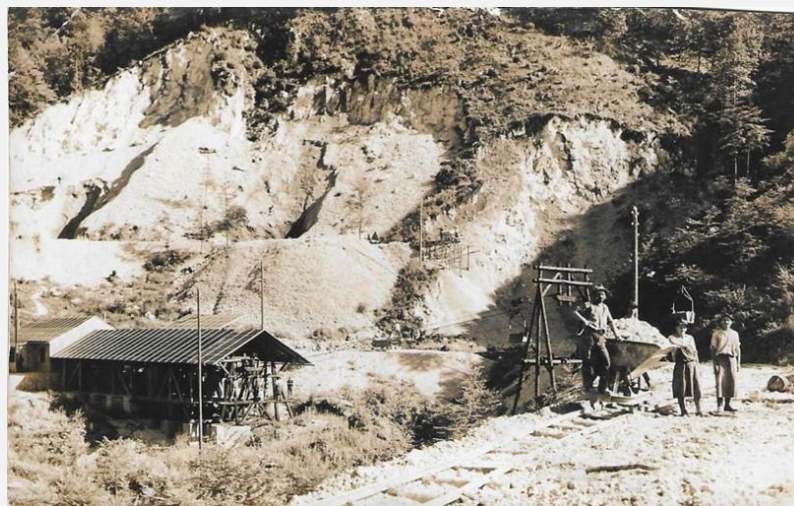
Delovanje Apnenika

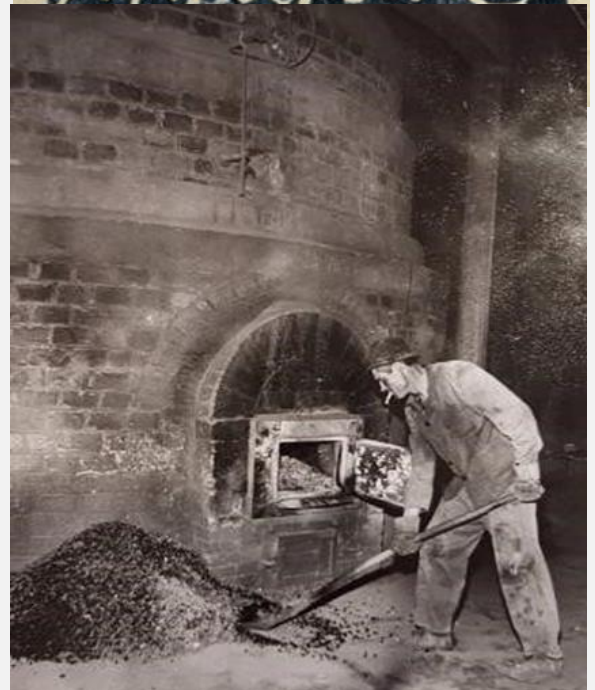
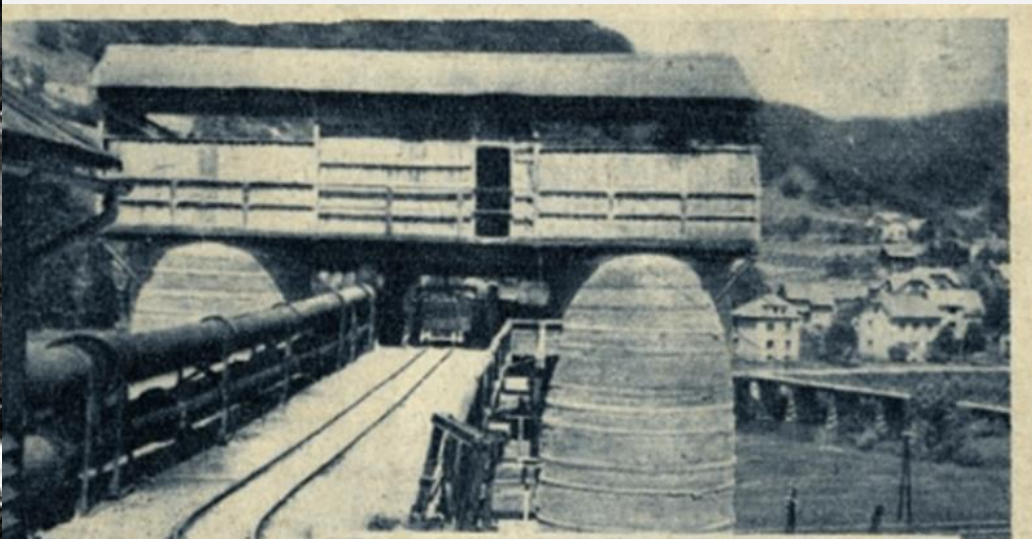
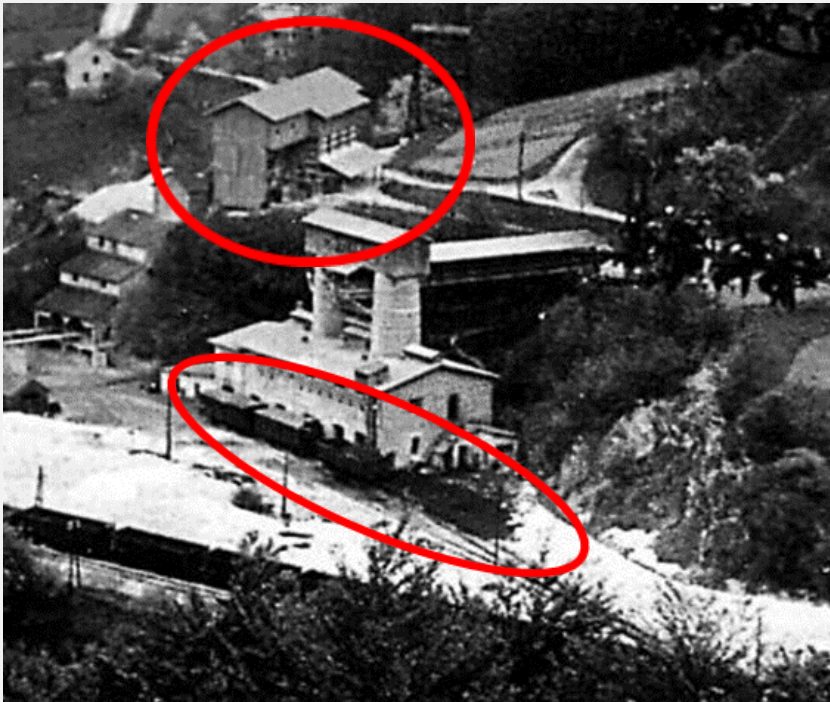
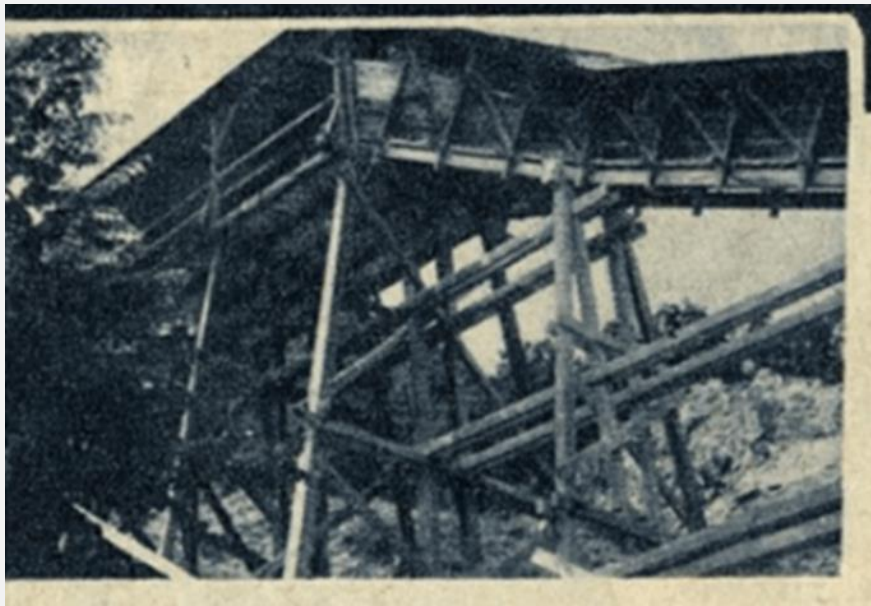
Razstreljevanje skal v kamnolomu

Transport materiala z žičnico do apnenice (1,5 km).

„Kuhanje“ apnenca v pečeh in izvlek žganega apna iz peči.

Odvoz žganega apna v kosih z vlakom, tovornjaki ali vozovi.

Dokumenti iz PAM

Večina dokumentov je bila v nemščini -
o problematiki dobave elektrike Apneniku

TDR je podpisala pogodbe s hidroelektrarno
Fala

Ob opustitvi del jim elektrike nebi dobavljali

Opustitev del v kamnolomu leta 1942

EV Süd želi demontirati in
odpeljati trafopostaje

TDR to prepreči zaradi potreb okoliškega
prebivalstva (Zagrad, Pečovnik)

Energieversorgung Südsteiermark
Aktiengesellschaft
Elektrizitätswerke
zu Handen Herrn Ing. Gregoritsch,
12a
Marburg / Drau
Beethovenstraße 2
Dir. M/Pa. 8.12.1944.
Kraftlieferungsvertrag unseres Kalkwerkes Cilli.
Sie haben uns um eine Abschrift des seinerzeit
zwischen der Elektrarna Fala d.d. und dem
Apnenik Celje d.z.o.z. abgeschlossenen Vertra-
ges über die Stromversorgung gebeten. Wir sen-
den Ihnen anbei diese Abschrift mit einem
Durchschlage zu, damit Sie Ihre Akten in Faal
und Marburg ergänzen können.
Heil Hitler!
2 Beilagen.

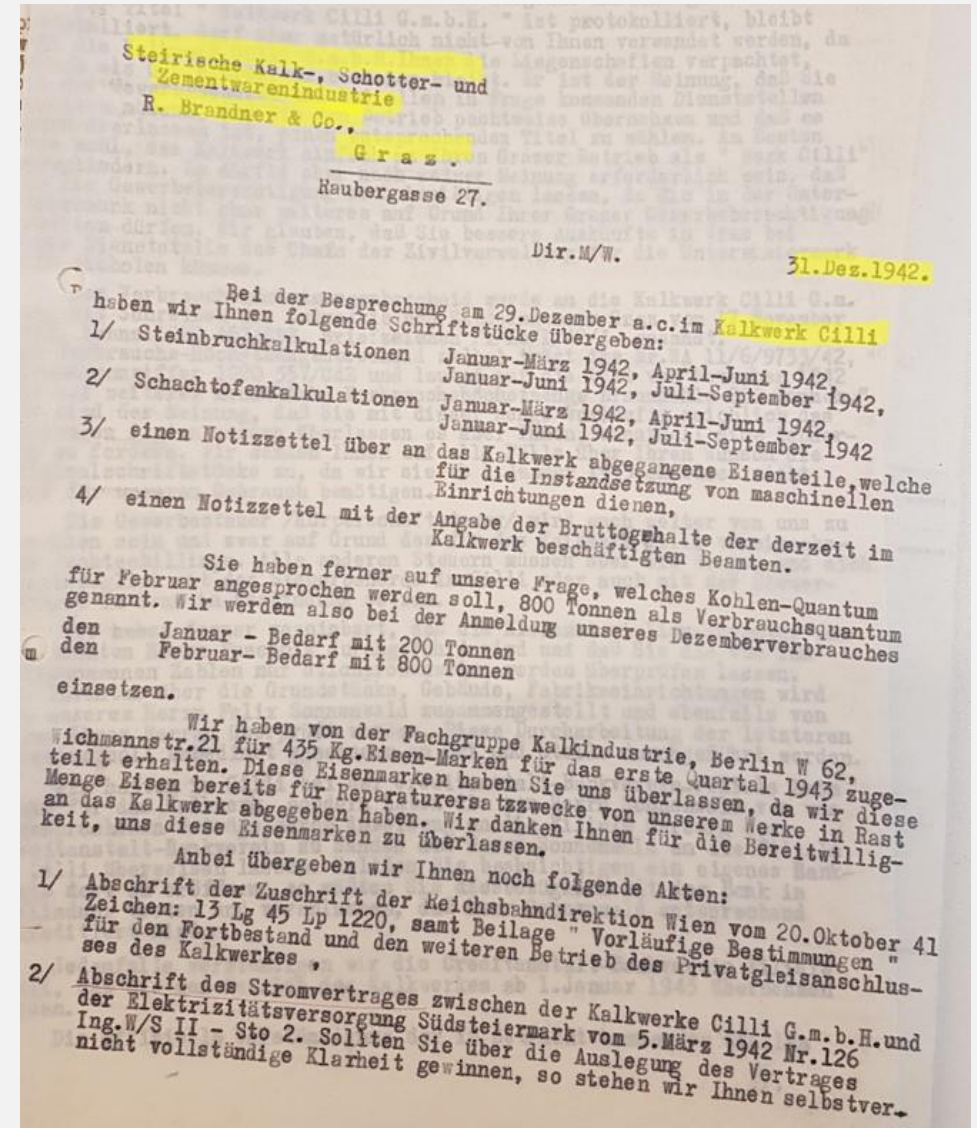
Delovanje Apnenika med okupacijo (1941-1945)

Leta 1942 da TDR Apnenik v zakup zasebniku R. Brandner & Co. iz Gradca

Izgovor, da graško podjetje nima dovoljenja za obratovanje v Celju

Predlog o selitvi apnenice v Peggau severno od Gradca

Iz dokumentacije se razplet dogodkov ni dal ugotoviti

Prijava vojne škode

APRENIK CELJE D.Ž. O.Ž., Zagrad pri Celju Ruše, dne 28.8.1945
So./Mi.

Prijava vojne škode.

	Din
1. a/ <u>industrijski objekti:</u>	
skladišče za razstreljivo, pritična stavba iz mešanega gradiva, zasidana ploskev 6 m ² a Din 550.—	5.445.—
leto gradnje 1923, draginski faktor 1.65.....	
2. <u>stroji</u>	
a/ pogonski stroji:	
1 elektromotor AEG štev. 110408, 15 kw, 380/220 V z saganjačem in stikalom.....	15.000.—
1 elektromotor Siemens-Schuckert štev. 255140, 2 kw, 380/220 V z stikalom.....	3.000.—
1 elektromotor Siemens-Schuckert štev. 126650, 3.2 kw, 380/220 V z stikalom.....	4.500.—
1 elektromotor Siemens-Schuckert štev. 175481, 1.2 kw, 380/220 V z stikalom.....	2.000.—
b/ proizvajalni stroji:	
1 ventilator, fabrikat Schille & Co., litoželezen s hlajenimi ležaji, 700 m ³ /min., 250 mm VS.....	50.000.—
2 vodni črpalni 60 litrov/min.....	2.000.—
4 komade pnevmatičnih svedrov, fabrik. Flottmann A.G.	8.400.—
1 kotel za stisnjen zrak, fabrikat Flottmann, štev. 8151, 2 m ³ vsebine, 6 atm. pritiska, lešeš s varnostnim ventilom.....	16.000.—
c/ naprave in orodje:	
Orodje:	
20 ključev	
1 kovinska žaga	
1 kladivo	
1 vrtna raglja	
1 vresalna glava za rezanje plinskih navojev od 1/2 - 2"	
1 upogibalni svor 900 kg tešak	
1 primoš	9.000.—
1 nakovalo 75 kg	450.—
1 poljska kovačnica	1.000.—
31 komadov vrtnih svedrov za vrtnje kamna	6.200.—
	122.995.—

- 2 -

d/ pomožen material:	Din
1 sod kompresorskega olja 71 kg	1.350.—
1 sod strojnega olja 65 kg	1.100.—
1 sod mazilne masti 128 kg	2.100.—
100 kg klorovega apna.....	300.—
262 kg ležajne kovine	7.800.—
61 kg karbida	320.—
330 m bakrene vrvi 25mm ²	5.700.—
110 m bakrene vrvi 10 m ²	650.—
1780 kg plinskih cevi	14.000.—
100 komadov železnih pragov 550 kg	2.200.—
7250 kg poljskih tračnic	29.000.—
130 kg elevatorskih verig	1.040.—
60 komadov lazov za tračnice	800.—
26 gumijastih cevi	900.—
20 kg jermenja	3.000.—
1 zaboj z 420 vijaki različnih dimenzij	500.—
1 zaboj z vazami za mazanje in manometrom	200.—
60 plinskih mask	10.000.—
10 m jeklene vrvi 9 mm ø	150.—
20 kg pisarniškega papirja	200.—
2 Tetraminimax gasilna aparata	1.500.—
3. <u>prometna sredstva:</u>	1.600.—
1 moško kolo.....	
8. <u>oprema in pohištvo:</u>	
1 radio aparat / Volksempfänger/	700.—
1 pisalni stroj	6.500.—
	Din 214.605.—

Delovanje Apnenika po 2. svetovni vojni

Podjetje je bilo po vojni "zaplenjeno" od "ljudske oblasti"

Registrirano kot stranski obrat TDR ("podjetje zveznega pomena")

11.7.1952 je podjetje predano v upravljanje MLO Celje

MLO ustanovi samostojno podjetje Apnenik "Pečovnik"

449.
Sedež: Zagrad pri Celju.
Dan vpisa: 29. marca 1946.
Besedilo: Apnenik Celje, družba z o. j.
v Zagradu pri Celju.
Po odločbi mestne zaplembene komisije v Celju z dne 13. IX. 1945, št. zapl. 687/45, je prešlo imetje tvrdke Apnenik Celje, družbe z o. j. v Zagradu pri Celju, v last FLR Jugoslavije.
Okrožno sodišče v Celju
dne 29. marca 1946.
C I 52/37

APNENIK

Pečovnik · Celje

Težave ob osamosvojitvi

Zaposlenih je bilo 52 delavcev

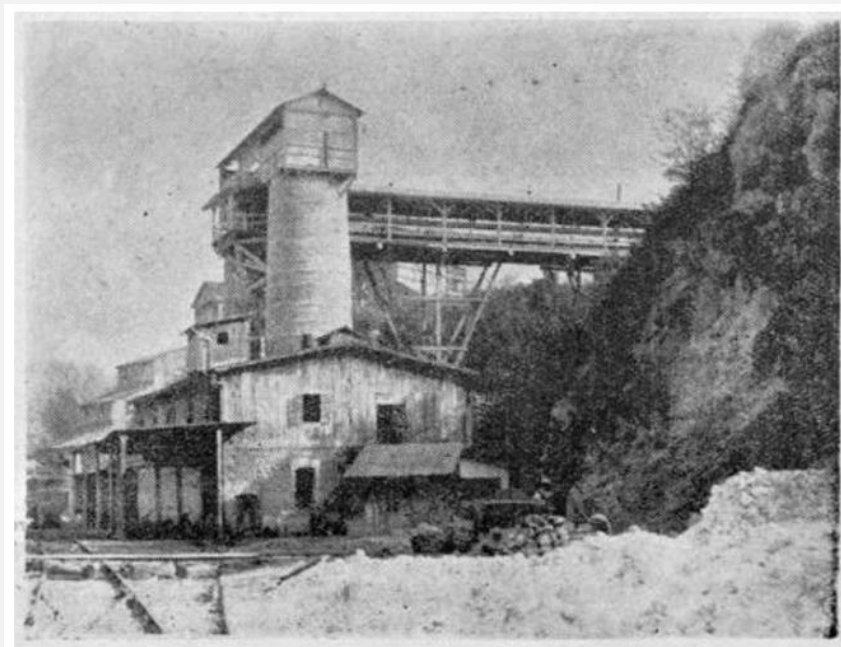
Edini odjemalec žganega apna je bila TDR, ki apna ne odjema več

Apnenik ostane brez trga, delal le z eno pečjo

Zmanjšana produkcijo apna

Blokiran račun v 60-ih letih

Opustitev proizvodnje apna februarja 1974, medtem ko je kamnolom deloval še nekaj let po osamosvojitvi Slovenije

POVEZANOST TOVARNE DUŠIKA RUŠE IN PODJETJA APNENIK PEČOVNIK

HVALA ZA
POZORNOST!

Vprašanja?

